

Sygnatura akt III U 686/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 20 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Elżbieta Majewska**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Alina Darul

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 08 listopada 2018 r. w Koninie

sprawy **J. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o emeryturę górniczą

na skutek odwołania **J. W.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 10.08.2018r. znak: (...)

1. O d d a l a odwołanie.

2. Zasądza od odwołującego na rzecz organu rentowego kwotę 180 zł tytułem

zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Elżbieta Majewska

Sygn. akt III U 686 / 18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 sierpnia 2018 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. odmówił J. W. prawa do emerytury górniczej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca nie udokumentował co najmniej 25 letniego okresu pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej określonej w art. 50 c ust. 1 ustawy emerytalnej. Na podstawie całości materiału dowodowego ZUS nie uznał do ustalenia prawa do emerytury górniczej okresu zatrudnienia od 01.01.1993 r. do nadal na stanowisku maszynista kolei górniczej na odkrywce i jego pomocnik bowiem w tym czasie wnioskodawca był zatrudniony na stanowiskach maszynista lokomotywy nonelektrycznej, maszynista kolei górniczych, maszynista kolei górniczych na odkrywce i starszy maszynista kolei górniczych na odkrywce w Oddziale (...), a następnie w Oddziale (...). Tego rodzaju praca nie jest pracą górniczą w rozumieniu art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej, gdyż do takiej pracy można zaliczyć jedynie prace wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalni węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewożeniu nadkładu i złoży, przy pomiarach w zakresie miernictwa

górnictwo oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, na stanowiskach określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23.12.1994 r.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył J. W. podnosząc, że praca na kolei górniczej ma za zadanie zapewnienie sprawnego transportu urobku do elektrowni, a torowiska, trakcje elektryczne, lokomotywy i wagony służące do przewozu nadkładu i złoża stanowią integralną część odkrywki, bez której nie mogłaby ona funkcjonować. Ponadto praca maszynisty kolei górniczej jest poszerzana o zadania wyznaczone przez pracodawcę, a powiązane ze sprawnym utrzymaniem ruchu kolejowego tak więc odwołujący oprócz pracy maszynisty wykonywał prace polegającą na wymianie szyn, podkładów, wymianie tłucznia, podbiciem stabilizacyjnym torów, oczyszczaniem torów.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

J. W., ur. (...), złożył w dniu 18.05.2018 r. wniosek o przyznanie prawa do emerytury górniczej. We wniosku oświadczył, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz nadal pozostaje w stosunku pracy z (...) Do wniosku ubezpieczony dołączył świadectwo wykonywania pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą z dnia 17.05.2018 r. wystawione przez (...)w K., w którym pracodawca potwierdził, że J. W. jest tam zatrudniony od 01.01.1993 r. do nadal, w tym od 01.09.2014 r. przejście pracownika przez (...) na podstawie art. 23⁽¹⁾ kp z (...), a od dnia 01.08.2017 r. przejście pracownika przez (...)na podstawie art. 23⁽¹⁾ kp z (...)

W tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę górniczą określoną w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, na stanowiskach według rozporządzenia MP i PS dnia 23.12.1994 r. :

- od 01.01.1993 r. do nadal - maszynista kolei górniczej na odkrywce i jego pomocnik - **zał. Nr 2 pkt 9** .

Pozostałe okresy pracy w Kopalni - brak.

Ponadto wnioskodawca dołączył także zaświadczenie o zatrudnieniu i

wynagrodzeniu na druku ZUS Rp-7 i kartę zasiłkową .

Pismem z dnia 13.06.2018 r. organ rentowy zwrócił się do pracodawcy

ubezpieczonego o dodatkowe wyjaśnienia, nadesłanie dokumentacji potwierdzającej

zatrudnienie na danym stanowisku, przesłanie charakterystyki stanowiska pracy oraz

wyjaśnienie skrótów oddziałów .

W odpowiedzi na pismo pracodawca wnioskodawcy wyjaśnił, że świadectwo wykonywania pracy górniczej zostało wystawione na podstawie dokumentów źródłowych, podano nazwy oddziałów, na których pracował wnioskodawca tj. (...) Oddział (...), (...) - Oddział (...) oraz dołączono kopie angaży i charakterystykę stanowiska pracy.

Po zapoznaniu się z dołączonymi dokumentami organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję i nie uwzględnił ubezpieczonemu żadnego okresu pracy od 01.01.1993 r. jako pracy górniczej z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu decyzji. Okolicznością sporną w przedmiotowej sprawie było więc to czy ubezpieczony posiada wymagany okres pracy górniczej w wymiarze co najmniej 25 lat, w szczególności, czy wykonywał pracę górniczą w okresie zatrudnienia od dnia 01.01.1993 r. do nadal.

W przedmiotowej sprawie Sąd ustalił, że J. W. podjął pracę w (...) K. od dnia 01.01.1993 r. na stanowisku maszynista lokomotywy nielektrycznej w oddziale (...) Oddział (...) Do obowiązków odwołującego należało kierowanie

lokomotywą spalinową po torach kolejowych, przewożenie ludzi, urządzeń i materiałów do utrzymania infrastruktury kolejowej. Lokomotywa, którą kierował odwołujący miała doczepione dwie platformy i na tych platformach był przewożony sprzęt i materiały niezbędne do naprawy torów kolejowych oraz pracownicy zajmujący się utrzymaniem torów. Odwołujący kierował lokomotywą spalinową oraz wykonywał też inne obowiązki związane z utrzymaniem właściwego stanu technicznego torów kolejowych razem z pracownikami brygady. Między innymi ubezpieczony pracował przy czyszczeniu torów, odgarnianiu śniegu, wykonywaniu napraw torów, wymianie szyn i podkładów, wymianie i uzupełnianiu tłucznia oraz prace związane z podbiciem stabilizacyjnym torów. Odwołujący nie kierował składem węglowym i nie przewoził węgla, zajmował się jedynie utrzymaniem torów kolejowych po to by przewóz był stabilny i ciągły. Tory kolejowe rozpoczynają się na załadowni każdej z odkrywek i biegną do elektrowni (...) i (...) Prace przy naprawie i oczyszczaniu torów kolejowych prowadzone były na całym odcinku tras kolejowych, na długości ok. 200 km.

Po zmianach organizacyjnych oddział, w którym zatrudniony był wnioskodawca został określony jako Oddział Infrastruktury Kolejowej – (...), a zadaniem tego oddziału było nadal utrzymanie w prawidłowym stanie infrastruktury kolejowej, którą odbywał się transport węgla z załadowni do elektrowni. Od dnia 01.09.2007 r. powierzono wnioskodawcy stanowisko maszynista kolei górniczych, a z dniem 01.05.2009 r. maszynista kolei górniczych na odkrywce w oddziale (...), jednak zakres jego obowiązków i rodzaj wykonywanych prac nie uległy zmianie i obowiązki te ubezpieczony wykonuje do chwili obecnej.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego, dokumentów z akt osobowych odwołującego oraz na podstawie zeznań ubezpiezonego.

W ocenie Sądu treść dokumentów znajdujących się w aktach osobowych nie budziła wątpliwości co do swojej wiarygodności i rzetelności. Z angaży i pism kierowanych do pracownika wynika jednoznacznie jakie stanowiska odwołujący w spornym okresie zajmował oraz w jakim oddziale był zatrudniony.

Również zeznania odwołującego zasługiwały na uwzględnienie bowiem były szczere, spójne i znalazły potwierdzenie w dokumentach z akt osobowych. Ubezpieczony przedstawił w swoich zeznaniach na czym konkretnie polegała jego praca, czym się zajmował na powierzonych stanowiskach oraz jakie prace i gdzie wykonywał.

Sąd oddalił wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny górnictwa gdyż rodzaj i charakter pracy jaką wykonywał odwołujący nie budzi wątpliwości i na podstawie ustalonego stanu faktycznego można ocenić czy praca, jaką odwołujący wykonywał może być zakwalifikowana jako praca górnicza w rozumieniu art. 50 c ustawy, nie są w tym wypadku potrzebne wiadomości specjalne.

Zgodnie z treścią **art. 50a ust. 1** ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270 – j.t) górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W **ust. 2** powołanego przepisu stwierdza się, że wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi **50 lat**.

W przedmiotowej sprawie sporne było to czy odwołujący spełnił przesłanki do nabycia prawa do emerytury górniczej, w szczególności czy legitymuje się okresem pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą wynoszącym co najmniej 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy, o której mowa w art. 50 c ust. 1.

Definicja pracy górniczej zawarta została w art. 50 c ust. 1 ustawy. Zgodnie z treścią powołanego przepisu **art. 50c ust. 1 pkt 4** ustawy za pracę górniczą uważa się zatrudnienie na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalin.

Na podstawie powyższego przepisu do chwili obecnej nie zostało wydane stosowne rozporządzenie dlatego też, zgodnie z treścią art. 194 ustawy w tym zakresie nadal znajduje zastosowanie rozporządzenie wydane na podstawie delegacji zawartej w poprzednio obowiązujących przepisach tj. rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995r. Nr 2 poz.8).

W załączniku **nr 2** tego rozporządzenia określone są stanowiska, na których zatrudnienie na odkrywce w kopalniach węgla brunatnego (a także przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących prace górnicze dla kopalń węgla brunatnego) uważa się za pracę górniczą. Wśród tych stanowisk pod pozycją **9** wymieniono stanowisko **maszynista kolei górniczej na odkrywce i jego pomocnik**.

W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd zgodnie z którym praca wykonywana na stanowisku wymienionym w wykazie stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995 r. Nr 2, poz. 8) stanowi pracę górniczą uprawniającą do emerytury górniczej tylko wówczas, gdy odpowiada rodzajowi pracy określonemu w art. 50c ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 03 lutego 2012 r. I UK 290/11, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 listopada 2012 r. III AUa 2657/11, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 17 stycznia 2018 r. III AUa 248/17). Jak wynika z powyższego do zakwalifikowania danej pracy jako pracy górniczej nie wystarczy ustalenie, że pracownikowi powierzono stanowisko, które jest wymienione w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23.12.1994 r., lecz praca ta musi spełniać kryterium charakteru określonego w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej. W zakresie oceny charakteru pracy ubezpieczonego nie mogą mieć też decydującego znaczenia ani zakładowe wykazy stanowisk, ani protokoły komisji weryfikacyjnej, kwalifikujące określone zatrudnienie, jako pracę górniczą taka możliwość nie została bowiem w przepisach tych przewidziana. Podkreśla się natomiast w orzecznictwie, że przepisy normujące nabywanie prawa do emerytury górniczej muszą być wykładane ściśle.

W przedmiotowej sprawie stwierdzić należy, że w okresie od dnia 01.01.1993 r.

powierzono odwołującemu stanowisko maszynisty lokomotywy nonelektrycznej, a

później także maszynista kolei górniczych oraz maszynista kolei górniczych na

odkrywce. Praca odwołującego polegała jednak nie na transporcie nadkładu i złoża

drogą kolejową a na utrzymaniu stanu dróg kolejowych w celu zapewnienia tego

transportu. Odwołujący przewoził sprzęt, materiały oraz pracowników do naprawy

torów, oczyszczania torów, rozjazdów, wymiany podkładów, a po przewiezieniu sprzętu i pracowników pracował razem z brygadą przy tych naprawach.

W ocenie Sądu tego rodzaju praca nie odpowiada definicji pracy górniczej zawartej w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy. Odwołujący bowiem nie pracował przy przewożeniu nadkładu i złoża ani też przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych. Nie wykonywał także pracy na odkrywce bowiem tory kolejowe, po których przewożony jest węgiel transportem kolejowym przebiegają poza terenem odkrywek i prowadzą do elektrowni, gdzie węgiel jest rozładowywany na estakadach węglowych. Odwołujący pracował jako maszynista lokomotywy w oddziale, który zajmował się utrzymaniem i naprawą torów kolejowych, w celu zapewnienia nieprzerwanych dostaw węgla na potrzeby elektrowni (...)

Tego rodzaju praca w ocenie Sądu nie ma charakteru pracy górniczej, o jakiej mowa w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy i brak było podstaw do zaliczenia tego spornego okresu do okresu pracy górniczej. Podobne stanowisko zajął także Sąd Apelacyjny w Poznaniu w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 maja 2018 r. sygn. akt III AUa 790/17 stwierdzając, że pojęcia przewożenie nadkładu i złoża, o których mowa w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy nie można rozszerzać na czynności transportowe na odkrywce czy w zakresie napraw w kolejnictwie górniczym. Również naprawy i konserwacje wagonów oraz elektrowozów transportujących węgiel na obszarze od załadowni do elektrowni nie sposób uznać za bieżącą konserwację urządzeń wydobywczych. Tym bardziej więc praca przy naprawie, remoncie, czyszczeniu torów kolejowych nie może być zakwalifikowana jako praca przy przewożeniu nadkładu i złoża ani jako bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń wydobywczych.

W konsekwencji Sąd – na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. – oddalił odwołanie jako nieuzasadnione i orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015. 1804 ze zm.).

SSO Elżbieta Majewska